

imod maa jeg tilstaae, at det fra de Høveriberettigedes Standpunkt kunde være nok saa ønskeligt at faae Betalingen sat, i Penge; thi, som et høitaget Medlem har yttret sig, er Pengene den Realitet, hvorved vedkommende Høveriberettigede har at betale sine Renter, Skatter og andre Afgifter. Det Hele maa altid ansees som noget Tvivlsomt. Hvad den sidste Deel af § 4 angaaer, kan jeg paa ingen Maade være enig med Udvalget i, at de 3 Aar, hvori der paa Vedkommendes Begjæring skulde gives Genstand med Forandringen fra Høveri til Betaling derfor, er for langt et Tidsrum. Naar man tænker sig, at paa et stort Gods, som hidtil er blevet drevet ved Høveri, dette ifølge Lovens Tvang afløses, saa vilde vedkommende Godseier komme i den Nødvendighed, at han maatte opføre mangfoldige vidløftige og kostbare Bygninger, anskaffe sig en stor Mængde Heste og Avlsredskaber og derhos holde flere Folk. Men dertil behøves en Capital, og om han ogsaa er en rig Mand, saa er det ikke sagt, at det i Diebliffet er let for ham at faae Capitaler, ligesaa lidt som ogsaa han, uden at have en rum Tid, kan anskaffe disse paa en nogenlunde sparjommelig Maade, saa at det ikke skal blive ham for overlegent. Det kan derfor blive nødvendigt for ham at faae Genstand. Men man kan og tænke sig, at det er den Høveripligtige, der kan behøve Genstand, nemlig den, som ikke har begjært Høveriet afløst. Det kunde altsaa være de to Trediedele af de Høveripligtige, som ikke ønske Høveriet afløst, men som dog skulle finde sig deri, fordi der er et vist Antal, der begjærer det, — for dem er det ogsaa af Vigtighed, at de kunne have Tid til at indrette sig paa at udrede den større aarlige Afgift og derefter ordne deres Agerbrug. Thi for dem kan det vel ikke være saa vigtigt som for den Høveriberettigede, undtagen forsaavidt som deres ringere Evne og Indsigt er dem i Veien. Jeg skulde endog troe, at der ubetinget paa en af Parternes Begjæring burde gives en saadan Genstand i 3 Aar, og at det ikke blot skulde beroe paa Afsløsningsmændenes Bestemmelse, ligesom jeg ogsaa troer, at der altid bør gives Genstand til den 1ste Mai, saa at Bestemmelsen, naar ikke Vedkommende være enige

om det Modsatte, altid først skulde træde i Kraft 1ste Mai, 3 Aar efter at den endelige Bestemmelse var tagen.

Ved § 5 kunde jeg blot have en høist ubetydelig Redactionsbemærkning; der staaer der: „de tilstedeværende Parter eller deres Befuldmægtigede“ det er jo ikke de tilstedeværende Parter, men de fraværende Parter, der have Befuldmægtigede. Uagtet der ingen practiske Misforstaaelser kunde opstaae deraf, forekommer det mig dog ikke aldeles nødtigt.

Nyholm: Jeg skal, uden at følge den ærede 6te Landsstingsmand for 6te Valgfreds (Holberg) 30 Aar tilbage i Tiden, blot tillade mig at bemærke, at det forekommer mig, at det Raisonnement, han har fremhævet, maatte føre ham ikke til det, som Udvalget indeholder, at Kornet skulde betales efter Capitelsarten, men til at de Høveripligtige skulle for Fremtiden betale Afgiften med Korn in natura. Men denne Dødsesmaade er jeg saa bestemt imod, at jeg paa ingen Maade kan tilraade en saadan; jeg troer, at den er forbunden med saa mange Besværligheder og Bryderier, navnlig for dem, som skulle yde, at jeg paa det allerbestemteste vil fraraade en saadan Erlæggelse. Jeg troer endnu at burde tilføie, at efter min Formening vil det ligge just i de Høverthyndes Interesse, at ikke den Ene af Parterne, nemlig Godseieren, ubetinget skal kunne bestemme, at Kornvederlaget, det Vederlag, hvortil den aarlige Afgift bliver sat, skal betales efter Capitelsarten, og det er derfor, at jeg tillod mig at fremsætte, hvad jeg efter min Overbeviisning havde at bemærke imod, hvad det ærede Udvalg havde indstillet til denne Paragraph. Jeg skulde endnu kun tillade mig at bemærke, forsaavidt jeg har været istand til at opfatte det, at det har været mig meget behageligt at høre, at den høitagede Premierminister har deelt sin Betænkelighed med Hensyn til Lovudkastets § 4, idet han dog har formeent, at de Bemærkninger, jeg har fremsat, vilde være mindre nødvendige, og troede, at det allerede laae i Udvalget selv, idet der staaer: „efter den Nytte, som den til Arbeidet berettigede skjønes at kunne have.“ Jeg vil dog blot tillade mig at henlede den ærede Landsstingsmands Opmærksomhed paa, om ikke det,